

Justitsministeriet Lovafdelingen

Dato: 11. oktober 2006
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2006-793-0033
Dok.: PFN40321

Kommissorium for Justitsministeriets udvalg om behandling af klager over politiet

1. De nuværende regler i retsplejelovens kapitel 93 b – 93 d om behandling af klager over politiet er udarbejdet på grundlag af betænkning nr. 1278/1994 om behandlingen af klager over politipersonalet. Reglerne er gennemført ved lov nr. 393 af 14. juni 1995 og trådte i kraft den 1. januar 1996.

Nyordningen af klagesagsbehandlingen indebar bl.a., at statsadvokaterne – og ikke længere politimestrene efter forudgående behandling i lokalnævnet – skulle undersøge og træffe afgørelse vedrørende klager over politiets adfærd (adfærdsklager). Opgaven med at efterforske straffesager mod politipersonale og afgøre tiltale spørgsmål blev ligeledes henlagt til statsadvokaterne. I tilknytning hertil blev statsadvokaterne pålagt at efterforske alle sager, hvor en person er afgået ved døden eller er kommet alvorligt til skade som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt, uanset om der er formodning om, at der er begået et strafbart forhold.

For at skabe tillid til, at de nævnte sager om politipersonalet behandles på betryggende vis, blev der ved lovændringen endvidere oprettet en antal kontrolorganer – politiklagenævnene – bestående af en advokat og to lægmand, der løbende fører tilsyn med statsadvokaternes behandling af sagerne, og som bl.a. kan klage over statsadvokaternes afgørelser til Rigsadvokaten. Samtidig blev der indført en udvidet adgang til at beskikke en advokat for parterne i disse sager.

Da politiklagenævnetsordningen havde været i kraft i tre år, udarbejdede Justitsministeriet i 1999 en evaluering af ordningen (jf. Retsudvalget, Alm. del – bilag 1000, folketingssamlingen 1998-99). I overensstemmelse med opfattelsen hos hovedparten af de hørte myndigheder og organisationer konkluderede Justitsministeriet, at klageordningen i al væsentlighed fungerede tilfredsstillende og havde været med til at skabe en øget tillid i befolkningen til, at klager over politiet be-

handles på betryggende vis. Justitsministeriet fandt derfor ikke behov for at foreslå ændringer af reglerne.

Efterfølgende er der ved lov nr. 558 af 24. juni 2005 efter forslag fra Rigsadvokaten indført adgang til at beskikke en advokat for de efterladte efter en person, der er afdød ved døden som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende er i politiets varetægt. Loven trådte i kraft den 1. juli 2005.

2. I de senere år har der i stigende grad – navnlig med udgangspunkt i enkelte konkrete sager – på ny været kritik af, at klageordningen ikke i tilstrækkelig grad sikrer en uvildig behandling af klager over politiet. Også den lange sagsbehandlingstid i visse sager har været kritiseret.

Overordnet set er det fortsat Justitsministeriets opfattelse, at den nuværende klageordning – og herunder statsadvokaternes samarbejde med politiklagenævnene – er velfungerende. Det er imidlertid meget væsentligt, at der også i befolkningen er tillid til, at sagerne i enhver henseende behandles sagligt og korrekt – og inden for rimelig tid.

De nuværende regler om behandlingen af klager over politiet mv. har nu været i kraft i mere end 10 år, og der er således indhøstet en række erfaringer med reglernes anvendelse og virkning i praksis.

På den baggrund har Justitsministeriet besluttet at nedsætte et udvalg, der skal foretage en gennemgang og vurdering af den gældende ordning med behandling af klager over politiet og behandlingen af straffesager mod politipersonalet.

3. Udvalget anmodes om at gennemgå retsplejelovens regler om behandlingen af klager over politiet, straffesager mod politipersonale og politiklagenævn (retsplejelovens kap. 93 b – 93 d) med henblik på – på baggrund af de indhøstede erfaringer mv. – at overveje, om den gældende ordning fungerer tilfredsstillende, eller om der er behov for at foretage ændringer af klageordningen.

Udvalget skal i den forbindelse overveje, om det er muligt – inden for de overordnede rammer for den nuværende klageordning – i endnu højere grad at sikre offentlighedens tillid til, at sager vedrørende politiets personale behandles på betryggende vis, f.eks. ved at styrke politiklagenævnenes kompetence, eller om der – f.eks. i lyset af udenlandske erfaringer med andre klageordninger – i givet fald er behov for mere vidtgående ændringer af klageordningen.

Udvalget skal være opmærksom på vigtigheden af, at klageordningen i videst muligt omfang sikrer en hurtig gennemførelse af sagernes behandling, og udvalget anmodes om at overveje forslag, der kan bidrage hertil.

Det forudsættes, at udvalgets anbefalinger kan gennemføres inden for rammerne af den almindelige tjenestemandsløvgivning.

I det omfang udvalget finder, at der er behov for lovændringer, skal udvalget komme med forslag til lovbestemmelser.

4. Udvalgets sammensætning:

Landsdommer Svend Bjerg Hansen, Vestre Landsret (formand)

Professor, lic.jur. Gorm Toftegaard Nielsen, Århus Universitet

Et medlem indstillet af Rigsadvokaten

Et medlem indstillet af Foreningen af Statsadvokater

Et medlem indstillet af Rigspolitichefen

En politidirektør

Et medlem indstillet af Foreningen af Offentlige Anklagere

Et medlem indstillet af Politiforbundet i Danmark

Et medlem indstillet af Den Danske Dommerforening

Et medlem indstillet af Landsforeningen af Politiklagenævn

Et medlem indstillet af Advokatrådet

Et medlem indstillet af Foreningen af Beskikkede Advokater i København og Landsforeningen af Beskikkede Advokater

Et medlem indstillet af Amnesty International

Et medlem indstillet af Kommuners Landsforening

Et medlem udpeget af Justitsministeriet